

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

СИЛАБУС

СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО: КОНЦЕПЦІЇ І ПРАКТИКА

Ступінь вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	034 Культурологія
Освітньо-професійна програма:	Культурологія
Освітня кваліфікація:	Магістр культурології
Професійна кваліфікація:	Фахівець з проєктної та організаційної діяльності у сфері культури і мистецтва. Викладач закладу вищої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол

засідання кафедри культурології

№ 5 від «24» червня 2020 р.

ЛУЦЬК – 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна / заочна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 034 Культурологія Освітня програма: Культурологія Освітній рівень: Магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання – 1 курс
		Семестр - 1 семестр
		Лекції – 30 год.
		Практичні (семінарські) – 24 год.
ІНДЗ: є		Самостійна робота - 86 год.
		Консультації - 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Столярчук Наталія Миколаївна**

Науковий ступінь: **кандидат філософських наук**

Вчене звання: **доцент**

Посада: **доцент кафедри культурології**

Контактна інформація: моб. тел. 097 2582490 *ел. адреса:* nat.ka@meta.ua

Дні занять: вересень-грудень 2020

<https://eenu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/fakultet-kulturi-i-mistectv-0?>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Навчальний курс буде цікавий для тих студентів, які намагаються сприйняти, зрозуміти і сформувати власну систему оцінювання сучасного мистецтва (суб'єктивну і незалежну, але при цьому виражену і аргументовану); хто бажає отримати необхідну систему знань для усвідомлення цілісності сучасного художнього процесу у його взаємозв'язках з іншими проявами культури – політики, науки, інформаційних технологій, бізнесу, релігії і т.п., хто прагне використовувати у своїй подальшій професійній діяльності, незалежно від фаху (культурологія, ІТ, бізнес і підприємництво, юриспруденція, креативні індустрії, наукова і педагогічна діяльність, управління проектами і т.п.) окремі найоригінальніші загальноєвропейські прояви сучасного мистецтва, т. зв. «сучасної класики», які додаватимуть кінцевому продукту їх діяльності більшої суспільної і загальнолюдської значимості. Зрештою, курс допоможе студентам розширити свою загальну ерудицію і кругозір у напрямку вивчення найбільш значимих творів, течій і напрямів сучасного мистецтва, що, своєю чергою, обов'язково впливатиме на творче, нестандартне і оригінальне вирішення професійних завдань.

Зміст дисципліни: Історичні, світоглядні, цивілізаційні передумови формування модернізму. Філософське підґрунтя класичного авангардизму: маніфести та творчість.

Класичний авангард Європи поч. XX ст.: художні течії, угруповання та індивідуальності. Кубізм в образотворчості Європи та у вітчизняному мистецтві. Новатори в українському мистецтві 1910 - поч. 1930 рр. "Розстріляний ренесанс". Від творчої свободи до соцреалістичного терору. Майстри нової художньої свідомості. Україна 1910-1920-х рр. Американський модернізм - концептуальні та стильові лінії прояву. Історія мистецтва метанаративу. Вітчизняний нефігуратив, його засновники та сучасний стан. Мистецтво України за залізною завісою 1930-1980 рр. Європейський авангард другої хвилі. 40-60 рр. XX ст. Постмодернізм в мистецтві 70-90 рр. XX ст. Український досвід постмодернізму 90 рр. XX ст. - поч. XXI ст. Естетичний нігілізм та категорія потворного у художній практиці XX - поч. XXI ст.

2. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає використання знань, набутих із таких навчальних дисциплін як «Історія і теорія культури», «Сучасна культура», «Філософія», «Естетика і культурологія мистецтва» тощо.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Курс дає можливість зрозуміти світоглядну, естетико-філософську основу мистецтва модернізму, постмодернізму та актуальної практики XXI ст., узагальнити і систематизувати фактологічну інформацію щодо новітнього мистецтва та виробити у студентів самостійну оціночну шкалу, власні критерії у сприйнятті сучасної художньої практики.

4. Результати навчання (компетентності).

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.
- Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.
- Здатність здійснювати експертизу культурних об'єктів та культурних процесів, їх критичний аналіз із застосуванням сучасних методів культурології.
- Здатність використовувати сучасні методи та інструменти культурології, методи аналізу даних та інформаційні технології для проведення наукових досліджень, аналізувати і презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем 1	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лекц.	Практ. (Семін).	Лаб.	Конс	Самост роб.	*Форма контролю / Бали
2	3	4	5	6	7	8	
Змістовий модуль 1. Сучасне мистецтво: репрезентація форми та ідеї							
Тема 1. Сучасне мистецтво: проблеми термінології і хронології.	14	2	2			10	ДС/4
Тема 2. Модернізм. Авангард. «Класичні» течії і напрями.	20	4	4		2	10	РМГ/4
Тема 3. Експерименти з формою. Інсталяція. Асамбляж. Хепенінг. Перфоменс. Флюксус. Боді-арт...інше.	16	4	2		2	10	РМГ/4
Тема 4. Нові засоби, місця і масштаби у мистецтві: кінетичне і світлове мистецтво, сайт специфік арт, енваєрментал арт.	18	4	4			10	Р/4
Модульна контрольна робота							МКР/30
Разом за змістовим модулем 1	68	14	12		4	40	46
Змістовий модуль 2. Новітні візуальні мистецькі практики							
Тема 5. Концептуальне мистецтво. Мінімалізм і концептуалізм.	18	4	2			10	ДС/4
Тема 6. Неонапрямки: неореалізм, неоекспресіонізм, неоабстракція.	22	4	4		2	12	ДС/4
Тема 7. Протестне мистецтво. Фемен-арт, екологічне мистецтво, мистецтво проти війни, антиглобалізм у мистецтві	20	4	2		2	12	Р/4
Тема 8. Сучасне українське мистецтво: деколонізація і європоцентризм. Пошук себе.	22	4	4		2	12	РМГ/4
Модульна контрольна робота							МКР/30
Разом за змістовим модулем 2	82	16	12		6	46	46

Індивідуальне завдання							ІНДЗ/8
Усього годин/балів	150	30	24		10	86	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ІНДЗ – індивідуальне завдання, РМГ – робота в малих групах, МКР– модульна контрольна робота, Р – реферат, або ж аналітичне есе.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Проблема авторства. Хто творить зміст твору мистецтва? (За Р. Бартом)
2. Мистецтво як бізнес. Мистецтво поза галереями.
3. Форма та ідея в мистецькій практиці.
4. Модернізм. Дюшан, «реді-мейд». Мейер Шапіро.
5. Інституційна теорія мистецтва. Джордж Дікі. Арт-фонди та їх вплив.
6. Арт-базель. Документа. Бієнале в Венеції. Кассел. Історія і тенденції.
7. Фемен-арт, тест Бекдел. Перфоменс і перформери.
8. Д.Кошут, Мистецтво після філософії. Вплив Ж. Дерріда на мистецтво.
9. Х. Бельтінг та теорія засобів комунікації. Сучасні тренди в архітектурі.
10. Українські галереї та галеристи. Творчість укр-их митців к. ХХ ст.
11. Чорнобиль та інші екологічні катастрофи: мистецькі рефлексії.
12. Чи має сучасне мистецтво національну самобутність?
13. Війна в Україні. Мистецтво як зброя.
14. Мистецтво майбутнього.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять студентами є обов’язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба студента, сімейні обставини тощо).

Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані студентом самостійно і здані викладачу у вигляді індивідуальних завдань. Якщо студент має вагомі причини, що не дозволяють йому систематично відвідувати заняття, він може перейти на вільний графік з дозволу декана факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Підготовані студентом індивідуальні завдання (*проблемні завдання, реферати, творчі роботи, есе*) мають продемонструвати поглиблене вивчення джерел, змістовність і глибину розкриття теми, творчий підхід і самостійність мислення, оригінальність висновків. За потреби студент може отримати консультацію у викладача у позааудиторний час. Студенти мають дотримуватись етичних норм академічної доброчесності та не допускати обману й академічного плагіату. Під академічним плагіатом розуміється оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення текстів інших авторів без відповідного посилання (цитування). подання робіт, які є не вашими особистими розробками, копіювання чужих ідей без відповідного цитування.

Політика щодо дедлайнів (крайній термін) та перескладання. Підсумковий залік проводиться в терміни, визначені деканатом у 1-му семестрі. Студентам, що не з'явилися на підсумковий залік з поважних причин дозволяється перескладання в інший термін, встановлений деканатом. Третя й остання спроба складання заліку відбувається за присутності комісії з трьох викладачів, яких визначає деканат, включаючи викладача, який викладав дисципліну.

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль, завданням якого є перевірка студентами вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, вироблення навчальних та дослідницьких навичок, формування вміння самостійної роботи з філософськими текстами та спроможності їх осмислення і інтерпретації; а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації.

Поточний контроль здійснюється за такими напрямками:

- ✓ контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях (усне та письмове опитування);
- ✓ контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять (індивідуальні співбесіди);
- ✓ контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді контрольних завдань;
- ✓ контроль за виконанням індивідуального навчально-дослідного завдання для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять.

Модульний контроль здійснюється у формі написання контрольних робіт. На модульну контрольну роботу виносяться питання, розглянуті під час вивчення змістового модуля на лекціях, семінарах і самостійно.

V. Підсумковий контроль

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (маx = 40 балів)								Модульний контроль (маx = 60 балів)		Загальна кількіст балів	
Модуль 1						Модуль 2		Модуль 3			
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2						ІНДЗ	МКР 1		МКР 2
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	8	30	30	100
4	4	4	4	4	4	4	4				

**Максимальна кількість балів,
яку може отримати студент за види навчальних робіт:**

Семінарські заняття – (за роботу на одному занятті – 4 бали; у тому числі – відповідь на питання – 3 бали, доповнення – 1 бал) – 32 бали;

індивідуальне навчально-дослідне завдання – 8 балів;

модульна контрольна робота №1 – 30 балів;

модульна контрольна робота №2 – 30 балів.

Критерії оцінювання:

Семінарських занять:

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- підкріплення викладу конкретними прикладами;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- опрацювання джерел з теми заняття;
- вміння зробити висновки, узагальнення;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

Самостійної та індивідуальної роботи (проблемні завдання, реферати, творчі роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання):

- поглиблене вивчення джерел,
- опрацювання категоріального апарату;
- актуальність та складність обраної проблеми;
- змістовність, глибина розкриття теми;
- опрацювання літератури: кількісні і якісні параметри;
- творчий підхід, самостійність мислення.

Повне й глибоке змістовне розкриття питань по темі оцінюється 4 балами; достатній рівень розкриття – 3 балами; часткове розкриття – 2 балами; поверхнєве й неповне розкриття – 1 балом; якщо зміст теми зовсім не розкрито – 0 балів

Формою підсумкового семестрового контролю є залік. Метою заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Залік проходить у формі співбесіди.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література

1. Барт Р. Избранные работы: Семиотика: Поэтика: Пер. с фр. / Сост., общ. ред. и вступ. ст. Г. К. Косикова - М.: Прогресс, 1989—616 с.
2. Гомперц В. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі – ArtHuss, 2017. – 486 с.
3. Дикий Дж. Определяя искусство <https://fil.wikireading.ru/81648>
4. Дорфман М. Как рассказать школьникам о деконструкции? // Sensus Novus (Санкт-Петербург), 2011. <https://www.sensusnovus.ru/opinion/2011/07/15/8995.html>
5. Історія світової культури / Гол. ред. Т.Л. Левчук. – 2-ге видання.– К., 2000.
6. Історія української та зарубіжної культури /Б.І.Білик, Ю.А.Горбань, Я.С.Калакура. – К. 2000.
7. Кошут, Дж. Искусство после философии / Пер. с англ. А. А. Курбановского // Искусствознание. – № 1, 2001.. ч.: 1 <https://flying-fruitfox.livejournal.com/13331> ч. 2: <https://flying-fruitfox.livejournal.com/15708.html>
8. Kosuth Joseph. Art After Philosophy. 1969
http://www.ubu.com/papers/kosuth_philosophy.html
9. Лобас В.Х. Українська і зарубіжна художня культура: . – К.: 2000, 224 с.
10. Попович М. Нарис історії культури України. - К.: 1999. – 728 с.
11. Дерріда Жак. Привиди Маркса – Харків, 2000. – 272 с.
https://hromadalib.files.wordpress.com/2015/12/derrida_2000_spectres.pdf
12. Деррида, Ж. Эссе об имени. — СПб.: Алетейя, 1998. — 190 с.
13. Деррида, Ж. Глобализация. Мир. Космополитизм. Пер. с фр. Д. Ольшанского // «Космополис». — 2004. — № 2 (8). — С. 125—140.
14. Деррида, Ж. Голос и феномен и другие работы по теории знака Гуссерля // Пер. с фр. С. Г. Калининой и Н. В. Суслова; Серия Gallicinium. — СПб.: Алетейя, 1999. — 208 с.
15. Деррида, Ж. Дар Смерти (часть 1) // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. — Серія. Теорія культури і філософія науки. — 2002. — № 552/1. — С. 120—152. / Пер. Ю. О. Азаровой (на рус. яз.).
16. Деррида, Ж. Дар Смерти (часть 2) // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. — Серія. Теорія культури і філософія науки. — 2002. — № 552/2. — С. 3-18. / Пер. Ю. О. Азаровой (на рус. яз.).
17. Деррида Ж. Колодец и пирамида: введение в семиологию Гегеля // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. — Серія. Теорія

- культури і філософія науки. — 2004. — № 615. — С. 173—199. / Пер. Ю. О. Азаровой (на рус. яз.).
18. Бельтинг Ханс. Образ и культ (история образа до эпохи искусства). М.: ПрогрессТрадиция, 2002.
 19. Найдорожчі твори мистецтва <https://www.dw.com/uk/найдорожчі-творимистецтва>.
 20. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Vivat, 2019..
 21. Шапиро М. Природа абстрактного <http://openleft.ru/?p=4811>
 22. Adams L.S. A History of Western Art / Second edition. — London, 1997.
 23. Art Since 1900: Modernism, Antimodernism, Postmodernism / Hal Foster, Rosalind Krauss, Yve-Alain Bois. — New York: Thames & Hudson, 2004
 24. Gardner's Art Through the Ages / Ninth edition — Florida, 1991.
 25. Janson H.W. History of Art / Fourth edition revised and expanded by A.F.Janson — New Jersey, 1991.
 26. Mesch C. Art and Politics : A Small History of Art for Social Change Since 1945 , 2013.